

Bu nedenle, elimizde doğal ve yapılmış çevredeki tahribatlarla yüz yüze kalan emekçilerin, köylülerin, mahalle ya da kent sakinlerinin bu yıkıcı politika ve uygulamalara karşı mücadelesinden başka olanak bulunmuyor. Bu mücadelelerin karşısına çıkarılan ölçsüz şiddetin ve hukuksuzluğun nedeni, sermaye sınıfının çevre mücadelesinin esaslı bir sınıf mücadelesi olduğunu bilmesidir. **(TKP Açıklaması, 4 Haziran 2021)**

MARMARA...

Halkın ekmeğinden, haramilerin çöplüğüne

Rize'den göç etmişti İstanbul'a... 50'lerde Maltepe'ye yerleşen akrabaları çelmişti aklını: Yeni bir şehirde, yeni bir hayat kurma niyetindeydi. Yabancılaşmıyordu başından beri. Taşındığı mahalle, binaları saymazsak, memleketinin aynısıydı. Köyünün bir minyatürünü kurmuşlardı sanki. Öyle olunca, bildiği meslekte şansını denemeye karar vermişti. Suyu aşınaydı. Sadece büyük tekne balıkçılığına yatmıyordu aklı. Geliri daha yüksekti, yüksek olmasına ama hep açık denizde olacaksa, İstanbul'a gelmesinin ne anlamı kalacaktı.

Bir taka ayarladı kendine. Meraları sordu soruşturdu. Ve açıldı denize sabah suyunun... Adalar yönüne gider, barınağa döndüğünde güneş tepeye varmış olurdu. Anlaştığı lokantalar için ayırdıkları ayrı, tezgâha da bırakacak bolca balığı olurdu.

Bereketliydi deniz. Kimi zamanlar, her gün aynı işi tekrarladığını, aynı hayatı yaşadığını düşünse de, oltasına ya da ağına takılan balıklar, zamanın nasıl da akıp gittiğini hatırlatıyordu ona. Uskumru, lüfer ve palamut ile açardı yeni yılı. Kefal ve hamsiyi kalkan, kalkanı tekir, tekiri mercan, mercanı barbun izlerdi. Balık azaldığın-

da bilirdi ki, Haziran gelmişti. Balıkların, Karadeniz'e göçü başlamıştı.

Sabırla beklerdi dönecekleri günü. Bilirdi ki, üreyip daha kalabalık döneceklerdi. Ve elbet, geçeceklerdi Marmara sularından. Zamanı geldiğinde; aşağı suları ile Karadeniz'den, kanal suları ile Ege'den geleceklerdi. Besini boldu Marmara'nın. Planktonu boldu...

Ne olduysa sonra, her yıl tuttuğu balık azalmaya, tutulan balıkların boyutları küçülmeye başladı. Marmara'nın besini azaldıkça, kendi sofrasındaki yiyeceğin de azaldığını fark etti zamanla. Kendi şanssızlığına saydı başta. Mevsimsel bir sorun diye düşündü ardından. Fakat mevsimler geçtikçe sorunun daha da büyüdüğünü gördü. Çevresindeki herkes, aynı dertten yakınır olmuştu.

Ortaklaşmıştı hepsi: Böyle giderse Çinekop Sarıkanat, Sarıkanat da Lüfer olamazdı, hep Yaprak kalırdı.

Büyük balık teknelerinden, trollerden şikayet ediyordu en yaşlıları. Gırgır boyutları büyüdükçe, ağ derinlikleri arttıkça, ağ gözü açıklığı küçüldükçe... Ne kalsındı olta balıkçısı garibana. Yasaklanmalıydı, büyük tekneler.

Bir diğeri, Boğazlardan her yıl geçen gemilere laf etti. Boşalttıkları balast suları, yabancı balık türlerini getirmişti Marmara'ya ve bu türler de yerli balık türlerini yok ediyordu.

Haklılardı haklı olmasına ama gazetede okumuştum Marmara Denizi'nde avlanan balık miktarının 10 yıl içinde yarıdan fazla düştüğünü. Tek nedeni olamazdı böylesi bir sorunun. Kendi gözleri ile görmüştü denizin renginin nasıl değiştiğini. Yıllar içinde koyu lacivertten yeşile kaçmıştı

deniz. Bir şeyler oluyordu denize.

Son yıllarda karşılaştığı, kay kay dedikleri çamur da neyin nesiydi... Şimdiye kadar, Mayıs suyu ile birlikte eser kalmazdı ondan. Alır götürür, temizlerdi hepsini... Ama şimdi, Haziran'ın ortasına gelmelerine rağmen, yayıldıkça yayılıyordu.

Bilmediği bir durumdu bu. Öğrenmeliydi ne olup bittiğini. Belki yazar diye, masanın üstünde duran gazeteye uzandı. Başladı okumaya:

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi

Haftanın Yazarı:
Sait Faik Abasıyanık

Sinağrit Baba

Okuyan:
Şükrü Veysel Alankaya

<https://www.youtube.com/watch?v=n-R-BaU7he0>

“ – Diğer balıklar- Sinağrit Babaya büyüyen gözleriyle, “Bizi kurtar şu lanetlemeden” der şekilde bakıyorlardı. Sinağrit Baba düşünüyordu. Gidip o yakamoz meydana getiren ipe bir diş vurdu muydu, tamamı. Fakat hiçbirini kurtarmıyor, hareketsiz duruyordu. Sinağrit Baba onları kurtarmanın bu kadar kolay bulunduğunu biliyordu fakat, bilmiş olduğu bir şey daha vardı. O da ister su, ister kara, ister hava, ister boşluk, ister hayvan, ister nebat aleminde olsun, bir kişinin akli ile hiçbir şeyin halledilemeyeceğini bilmesidir. Sadece tüm balıklar oltaya tutulan hemcinslerini kurtarmanın tek çaresini koşup o yakamoz meydana getiren ipi koparmak olduğunu akıl ettikleri süre, bir hareketin bir neticesi ve faydası olabilirdi. Yoksa, gidip Sinağrit Baba oltayı kesmiş, birazcık sonrasında Sinağrit Baba tutulduğu süre kim kesecek? Kim akıl edecek yakamozu dişlemeyi?.. O sırada büyük büyük ışıklar saçan bir olta aşağıya inmişti.”

(Sait Faik Abasıyanık, Sinağrit Baba. – Öykünün tamamını üstteki linke tıklayarak izleyebilirsiniz.)

MÜSİL AJ NEDİR?

Müsilaj ya da halk arasındaki adıyla “deniz salyası”, neredeyse tüm bitkiler ve özellikle de fitoplanktonik protistalar olmak üzere çok sayıda mikroorganizma tarafından salgılanan, yapışkan (“zamksı”) bir maddedir. Bu maddeyi oluşturan ana unsurlar proteinler, karbonhidratlar ve yağlardır. Bu madde mikroorganizmaların kendisi değil, salgıla-

rıdır. Elbette müsilaj içinde mikroorganizmalar da yaşamaktadır. Aslında müsilaj, Marmara Denizi'nde gördüğümüz dengesizlik bir yana, ekosistem ve canlı biyolojisi için önemli bir salgıdır...

Normalde bir ekosistemde fitoplankton denilen mikroorganizmaların sayısı, fitoplanktonların erişebildiği besinler ve onları tüketen hayvanların sağlığı

ile dengelenmiş haldedir; dolayısıyla deniz içerisinde müsilaj çoğu zaman gözle görülebilecek boyutlarda değildir.

Ancak aşırı avlanma, deniz kirliliği, küresel ısınma gibi faktörler deniz ekosistemini bozduğunda, fitoplanktonların sayısı hızlanarak artabilir ve aşırı fitoplankton üretimi, bu mikroorganizmaların vücudunu kaplayan salgının miktarının da aşırı yükselmesine neden olur ve deniz yüzeyinin, hatta yüzeyin onlarca metre altına kadar bu salgıyla kaplanmasına neden olabilir.

Bu, deniz ve okyanus yaşantısı için ölümcül olabilir; çünkü denizlerdeki oksijen oranlarını düşürür, Güneş ışınlarının denizin derinliklerine ulaşmasını

engeller ve ekosistemin daha da bozulmasına neden olur...

(Alıntı: <https://evrimagaci.org/deniz-salyasi-musilaj-bitki-ve-mikroorganizmalarin-salgisi-kontrolenden-ciktiginda-denizlerin-korkulu-ruyasi-olabilir-10539>)

MÜSİLAJIN NEDENLERİ VE KANAL İSTANBUL FIRSATÇILIĞI

Marmara Denizi'ndeki müsilaj sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun 'Kanal İstanbul deniz salyasını bitirecek' açıklamasını ve müsilajın nedenlerini Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yöneticisi Ömür Yaşayan'a sorduk:

- Kanal İstanbul müsilaj için bir çözüm mü?

Kanal İstanbul, Marmara Denizi ile Karadeniz'i birbirine bağlayan bir su yolu projesi olarak, İstanbul Boğazı'na alternatif yaratma iddiasıyla hayata geçirilmek istenmektedir. Bu projenin Marmara Denizi ile Karadeniz'in ekosistemi üzerine çok büyük olumsuz etkisi olacaktır. Kanal İstanbul ile ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Kanal İstanbul'a bileşik kaplar usulüyle bakın. Tuzlu su, az tuzlu su... Bunlar bir araya geldiği zaman ortaya ne çıkar? Bunun bir ortalaması çıkar. Karadeniz'in tuz oranı nedir? Marmara'nın tuz oranı nedir? Olaya buradan bakılması lazım. Buradan bakarsanız, ortalamasını yakalarsınız" şeklinde bir ifadede bulunmuştu.

Şimdi de Adil Karaismailoğlu Kanal İstanbul'un Marmara Denizi'ndeki deniz salyasını bitireceğini öne sürüyor.

Bu ifadeler / yaklaşımlar bilimsel bilgiden uzak siyasi hesaplarla söylenen ve ne yazık ki

doğaya, insana, yaşama zarar veren yaklaşımlardır. Konunun teknik analizlerle bilimsel olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Marmara'nın tuzluluk dengesi binlerce yılla oluşmuş son derece hassas bir dengeye sahip. Bu dengenin bozulması ile biyoçeşitliliğin yok olacağını, boğazın akıntı hızının değişeceğini ve Marmara Denizi'nin geri dönüşü olmayan bir yıkımla karşılaşacağını biz teknik insanlar, onlarca bilim insanı defalarca kez belirttik. Yaptığımız incelemeler sonucu hazırladığımız raporlarda Karadeniz'den Marmara'ya inen besin yükünün ilk yıllarda Marmara'da canlılık çeşitliliğinde artış yaratacağını, ama aynı zamanda tek hücreli canlılarda da olağan dışı üremeyi artıracacağını, ikinci üçüncü çevrimde ise Marmara da oksijenin bitmesine neden olacağını söyledik. Bu da şu an yaşamış olduğumuz müsilaj sorununu Marmara Denizi'nde kalıcı hale getirecek.

- Peki müsilaj neyden kaynaklanıyor?

Marmara denizinde şu an yaşanan müsilaj sorunu yıllardır süre gelen yanlış atık su arıtma politikalarının sonucu. Yıllarca yeterli şekilde arıtılmayan evsel, endüstriyel atık sular Marmara'ya boşaltıldı. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının işbirliği ve göz yumması ile yapıldı bu. Marmara havzasında 30 milyona yakın insan

yaşıyor. Yüzlerce sanayi tesisi, organize sanayi bölgeleri mevcut. Ve maalesef en büyük sanayi bölgesi olma iddiasıyla Marmara Denizi ve çevresinde bilerek ve isteyerek bir ekolojik kıyım yaşatıldı. Birileri kârına kâr katarken bunun bedeli bizlere ödetiliyor. Halka ödetiliyor. Tüm bunların

ortasında Kanal İstanbul ve Yenişehir projesi Marmara Denizi'ni ve etrafında yaşayan bizleri, diğer tüm canlıları yok etme projesidir. Bilimsel olarak da teknik olarak da kabul edilebilecek hiç bir tarafı yoktur. Yaşanacak ekolojik yıkımın da telafisi olmayacaktır.

Ergene'den Marmara Denizi'ne dökülen atıksu.

MÜSİLAJA KARŞI ACIL ÇÖZÜM ÖNERİLERİ NELERDİR?

(Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Raporundan)

Atıksuların tamamının ileri biyolojik arıtılması yapıldıktan sonra derin deniz deşarjı yapılması gerekiyor.

Marmara denizinde bir kirlilik yükü var ve burada tek hücreli canlılar üreyebiliyorlar, şu an sadece yüzeyi sıyrıcılarla toplamanın tek başına bir çözüm olmadığı ise ortada.

Bu kirliliğin dipte daha yoğun olduğu biliniyor. Yapılması gereken ön arıtma ile Marmara'ya deşarjın derhal durdurulması.

Özellikle Çerkezköy ve Kocaeli'deki belli sanayi bölgelerinden Marmara Denizi'ne sadece biyolojik değil kimyasal atıklar da veriliyor. Bu yerler kontrol edilmeli ve sanayi tesislerinin mutlaka kimyasal arıtımının gerçekleştirilmesi sağlanmalı.

Gerekli denetimler yapılmıyor. Denetimlerin sıkı şekilde ve istisnasız yapılması gerekiyor.

Ergene'den Marmara Denizi'ne yapılan atıksu deşarjına acilen son verilmeli. Ergene havzasının atıksu toplayıcı sisteminin Marmara Denizi'ne bırakıldığı nokta ivedi olarak incelenmeli, derin deniz deşarjı ön arıtma ile birlikte ele alınmalı ve sıkı bir şekilde denetlenmeli. Ortak olarak çalıştırılacak atıksu arıtma tesisleri en kısa sürede devreye alınmalı ve Ergene'ye atıksu deşarjı yapan tüm sanayi tesislerinin atıksu parametre değerleri sıkı denetim altına alınmalı

Marmara Denizi'ndeki kirliliği doğrudan artıran dip tarama çamurlarını Marmara Denizi'ne dökmek yerine, çamurların karasal bertarafı yapılmalı ve bunun gerçekleştirilmesi için ilgili yönetmelikte değişiklik yapılmalı.

TKP ÇORLU: “TÜM ÇORLUYU BEL KARPER GREVİNE DESTEĞE DAVET EDİYORUZ”

Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde faaliyet gösteren Bel Karper fabrikasında, Tek Gıda-İş sendikasının çalışmaları sonucunda çoğunluk sağlanıp yetki alınmasına karşın patron TİS için masaya oturmamış ve pandemi bahanesiyle 12 işçiyi ücretsiz izne çıkarmıştı.

Ayrıca bir işçi de Kod-29 bahanesiyle işten çıkarılmıştı. Bunun üzerine sendikalı işçiler 17 Mayıs'ta aldıkları grev kararıyla fabrika önünde direnişe başlamıştı.

Önceki gün Türkiye Komünist Partisi Çorlu İlçe Örgütü konuyla ilgili bir açıklama yaparak “Bir süredir kentimizde devam eden Bel Karper

işçilerinin grevini destekliyoruz” dedi. Açıklamada Bel Karper yönetiminin türlü provokasyonlarla fabrikaya kolluk çağırarak anayasal haklarını kullanan işçilerin grevini adli bir olaymış gibi yansıtmaya çalıştığı belirtilerek şöyle dendi:

“Buradan açıklıyoruz ki dilekçeler ve mahkemeler aşaması geçilmiştir. İşçiler zaten Anayasanın, üst mahkemelerin zırhı ile korunmaktadır. Bundan sonra sadece taraflar vardır. Üretimde olmamalarına rağmen çalıştırılmaya zorlanan işçileri grev kırıcılığını bırakmaya, Çorlu'daki tüm emek güçlerini, yurtttaşlarımızı ise greve desteğe davet ediyoruz.”

PANAYIR KADIN DAYANIŞMA KOMİTESİ KURULUYOR

Kadınların bu düzende maruz kaldıkları şiddet, katmerli sömürü, zorbalık ve ayrımcılığa karşı dayanışma ve mücadele odağı olmak üzere yola çıkan Kadın Dayanışma Komiteleri çoğalmaya devam ediyor. Bu Cumartesi Bursa'nın Panayır mahallesinde Panayır Kadın Dayanışma Komitesi kuruluyor. Saat 16.00'da Panayır Semt Evi'nde gerçekleşecek kuruluş toplantısına tüm semt sakinleri davetlidir. İletişime geçmek ve bilgi almak için 546 146 1986 no'lu hattan ulaşabilirsiniz.

Psikiyatrist
Dr. Deniz Arık BİNBAY'ın katılımıyla

ONLINE SÖYLEŞİ

**PANDEMİ VE
KADIN RUH SAĞLIĞI**

13 HAZİRAN PAZAR 14.00

TOPLANTIMIZ ONLINE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR.

/Bayraklı TKP
/bayraklısemtevi
/tkp_bayrakli_semt_evi

BAYRAKLI
MERKEZ
SEMT EVİ

Katılım için sosyal medya hesaplarımızdan ulaşabilirsiniz.

KDK'LAR ETKİNLİKLERİNİ SÜRDÜRÜYOR

Aralarına katılan yenileriyle birlikte dayanışmayı çoğaltan Kadın Dayanışma Komiteleri, düzenledikleri etkinliklerle kadınların ortak dertlerine parmak basmayı ve birlikte neler yapılabileceğini konuşmayı amaçlıyor. Bu Cumartesi saat 14.00'te Ankara İlker ve Keklik Kadın Dayanışma Komiteleri, "Çalışan Anne Olmanın Ev, İş ve Sosyal Yaşam Sürecine Etkileri"ni konuşmak üzere çevrimiçi bir toplantıda buluşuyor. Bilgi almak için 544 710 1917 nolu hattı arayabilirsiniz.

Pazar günü ise İzmir Bayraklı KDK, saat 14.00'te Psikiyatrist Dr. Deniz Arık Binbay'ın katılımıyla "Pandemi ve Kadın Ruh Sağlığı" konulu çevrimiçi bir söyleşi düzenliyor. Yine aynı gün saat 16.30'da An-

kara Sokullu KDK "Kadın Olmanın Toplumsal Tarihi ve Bugünü"nü konuşmak için çevrimiçi bir söyleşide buluşuyor.

ONLINE SÖYLEŞİ

**KADIN OLMANIN
TOPLUMSAL TARİHİ
VE BUGÜNÜ**

13 HAZİRAN PAZAR 16.30

GOOGLE MEET

SOKULLU
KADIN DAYANIŞMA KOMİTESİ

İLKER VE KEKLİK KADIN DAYANIŞMA KOMİTELERİ ORTAK ETKİNLİĞİ:

**ÇALIŞAN ANNE OLMANIN
EV, İŞ VE SOSYAL YAŞAM
SÜRECİNE ETKİLERİ**

12 HAZİRAN CUMARTESİ 14.00

MÖRSEL ULUÇ MAH. İLKER 1. CAD. NO: 104/A

0 544 710 19 17

İLKERSEMTEVİ

"Bugün Türkiye'de denizlerimizdeki kirliliği ve canlı türleri ve sayılarındaki azalışı engelleyebilecek, Marmara'yı, Salda'yı koruyabilecek bir kamu idaresi yok! Yıllarca sanayi ve evsel atıksuları denizin derinliklerine seyreldi diye salmayı bir çözüm olarak kabul eden, artan deniz taşımacılığı trafiğine yeterli kontrol tedbiri almayan kamu idaresi bugünkü salyalardan sorumludur." **TKP Açıklaması, 4 Haziran 2021**

"Karadeniz Marmara'ya göre çok daha temiz. Kanal İstanbul yapıldığında Karadeniz'e akan nehirlerin Marmara'ya karışması söz konusu. Bu da Marmara'daki su kalitesini artırıp deniz salyasını da bitirecek."

**AKP'li Ulaştırma ve Altyapı
Bakanı Adil Karaismailoğlu, 8
Haziran 2021**

**ÜÇ TARZ-I
SİYASET**

"Marmara Denizi'ne dökülen atık suların bir kısmı değil, tamamının ileri biyolojik arıtmadan geçmesi gerekiyor. Bunun için, merkezi yönetim olarak, hızlı bir şekilde yerel yönetimleri destekleyin. Mevcut arıtma tesislerini bir an önce, ileri biyolojik arıtma tesislerine çevirin, gerekirse kamulaştırmaya gidin. Gübre, kimyasal ve ilaç kullanımının azaltılmasını sağlayın. Marmara Denizi'ne atık su döken ve nüfusu 5 binden fazla olan yerleşimlerde hızla ileri biyolojik arıtma tesisleri kurun." **İYİP Genel Başkanı Meral Akşener, TBMM İYİP Grup Toplantısı, 9 Haziran 2021**

GÜNÜN SÖZKARASI

"Neymiş; millet açmış, bundan bahsediyorlar. Aç olarak dolaşanları buyurun, siz doyuruverin."

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, TBMM AKP Grup Toplantısı, 9 Haziran 2021

**BOYUN EĞME
GÜNLÜK SİYASİ BÜLTEN**
İmtiyaz Sahibi:

Gelenek Basım Yayımları ve Ticaret Ltd. Şti

Sorumlu Müdür: Mesut Gülççek
Tasarım: Uğur Güç
ISSN: 2564-7385

Adres: Osmanağa Mh.
Osmançık Sk. No:9/16
Kadıköy - İstanbul

İletişim ve dijital abonelik için
boyunegme@tkp.org.tr
adresinden ulaşabilirsiniz.